

Асоціація науки і технологій Китаю. Асоціація науки і технологій Китаю (АНТК) – провідна національна неурядова організація, яка об’єднує науковців та інженерно-технічних працівників Китайської Народної Республіки. Вона сприяє налагодженню ефективної наукової комунікації між науковцями в національному масштабі ¹.

Провідними завданнями АНТК є сприяння науково-технологічному розвитку країни, популяризація наукових знань і здобутків технічного прогресу серед широкого загалу, підготовка молодих фахівців науково-виробничого комплексу тощо ².

АНТК координує діяльність 167 наукових товариств і науково-виробничих об’єднань, які представляють провідні галузі китайської науки. Кількість осіб, задіяних у цих організаціях, загалом перевищує 4 млн осіб. У провінціях, автономних районах і муніципалітетах під егідою АНТК створюються регіональні асоціації науки і технологій. Усі організації, які входять до складу асоціації, керуються у своїй діяльності Статутом АНТК, виконують резолюції та вказівки її керівних органів ³.

Вищим керівним органом АНТК є Національні збори, що складаються з представників організацій, які входять до асоціації. Вони скликаються кожні п’ять років. Збори обирають Національний комітет, що керує АНТК в перервах між скликаннями зборів ⁴. Національний комітет обирає президента та віце-президентів. На сьогодні президентом Національного комітету є професор Хань Ксі ⁵.

Асоціація має такі джерела фінансування: бюджетні асигнування; дотації; членські внески; пожертвування; грошові надходження від приватних компаній тощо. Порядок акумулювання та використання коштів у системі АНТК на центральному та регіональному рівнях перебуває під наглядом державних контролюючих органів ⁶.

Асоціація здійснює координацію наукових досліджень, надає консалтингові послуги в науково-технічній сфері країни органам державної

---

¹ China Association for Sciences and Technology. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1257426/47099.html>.

² China Association for Sciences and Technology. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1257426/47099.html>.

³ Constitution of the China Association for Science and Technology. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

⁴ Organization Structure. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

⁵ President. – Mode of access: <http://210.14.113.38:7001/n1181872/n1257426/n1263421/n1263460/47313.html>.

⁶ Constitution of the China Association for Science and Technology. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

влади, різним господарським установам, іншим зацікавленим організаціям⁷. АНТК також розробляє стратегічні орієнтири та програми наукового і технологічного розвитку⁸.

Асоціація приділяє значну увагу впровадженню у виробництво технічних і технологічних інновацій. При цьому АНТК виступає в ролі посередника між науковцями та підприємствами, надаючи консультації авторам винаходів і вдосконалень, стежачи за дотриманням авторських прав і патентного законодавства за практичної реалізації наукових розробок⁹. Для молодих учених асоціація відіграє роль своєрідного «інкубатора», оскільки вони отримують фахову допомогу при розробці свого проекту та впровадження його у виробництво¹⁰.

Важливим напрямом роботи АНТК є інтеграція наукових досліджень і народного господарства, практичне втілення наукових розробок, зміцнення за допомогою науки економічного потенціалу КНР, вирішення соціальних проблем, підвищення культурно-освітнього рівня населення. При цьому враховуються здобутки не лише китайських, але й зарубіжних науковців, активно проводиться моніторинг наукового життя за кордоном¹¹.

Одним з провідних напрямів роботи АНТК є сприяння розвитку сільського господарства країни, що передбачає насамперед впровадження технічних і технологічних інновацій у сільське господарство, розробку заходів щодо оптимізації керування аграрним сектором країни, забезпечення науково-методичною літературою, надання консультативних послуг сільськогосподарським установам і підприємствам¹².

Важливим напрямом роботи АНТК є популяризація наукових знань серед населення. Методичною базою відповідної діяльності асоціації є Закон КНР «Про популяризацію науки та технологій». Також вона узгоджує свою діяльність у сфері популяризації здобутків вітчизняної та зарубіжної науки з відповідними директивами Національних народних зборів КНР та Планом популяризації наукової літератури, що затверджений Державною радою Китайської Народної Республіки. У рамках окресленого напряму передбачено такі пріоритетні проекти: розробка теоретико-методологічних засад популяризації наукової літератури серед працівників сільського

---

⁷ Народна політична консультативна рада Китаю. – Режим доступу: <http://ukrainian.cri.cn/chinaabc/chapter2/chapter20202.htm>.

⁸ Constitution of the China Association for Science and Technology. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

⁹ The Objectives and Tasks of CAST. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

¹⁰ Constitution of the China Association for Science and Technology. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

¹¹ The Objectives and Tasks of CAST. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

¹² Constitution of the China Association for Science and Technology. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

господарства; підвищення продуктивності фермерських господарств за впровадження новітніх технологій в аграрний сектор економіки; масове розповсюдження науково-популярної літератури серед населення; проведення кампаній із популяризації науки (насамперед – «днів популяризації вітчизняної науки») та ін.¹³

Вагомим напрямом роботи АНТК є налагодження ефективної системи керування інженерно-технічним персоналом. Фахівці асоціації розробляють критерії оцінювання рівня професійної компетентності інженерно-технічних працівників, стежать за їх дотриманням. З метою подальшого розвитку кадрового потенціалу промисловості країни АНТК спільно з міністерствами освіти, кадрів, будівництва, Академія прикладних наук Китаю створила Національну координаційну групу з реформування системи підготовки інженерно-технічних кадрів. Ця група розробляє загальну концепцію реформування системи керування інженерно-технічним персоналом, створює методики її практичної реалізації¹⁴.

У 2009 р. розпочався масштабний проект АНТК з розбудови бібліотечної мережі у країні. Так, до 2012 р. було заплановано відкрити 1000 бібліотек у всіх регіонах країни з метою популяризації наукових знань серед населення (перший етап проекту – 200 бібліотек у 200 округах 26-ти провінцій КНР). У кожній з бібліотек має бути представлена колекція з 3000 науково-популярних книг. Працівники бібліотеки повинні також читати лекції для місцевих фермерів і молоді¹⁵.

Інтернет-портал АНТК містить спеціальний розділ новин науково-технологічного розвитку в КНР, який відображає всі найбільш значущі заходи в науковому житті: презентації, конференції, симпозіуми, круглі столи, офіційні візити; інновації в науково-виробничій сфері країни, нові підходи у вирішенні найважливіших проблем КНР і світу¹⁶.

Періодичним виданням асоціації є «Огляд науки і технологій», який видається з 1980 р. Журнал публікує статті щодо провідних досягнень у сфері науки і техніки, насамперед – успіхи китайських науковців у галузі фізики, хімії, біології, медицини. На шпальтах видання висвітлюються проблеми впровадження наукових розробок у народне господарство та соціальну сферу. Провідні науковці країни аналізують сучасні тенденції

---

¹³ Science Popularization. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

¹⁴ Reform of china's engineer system and china's engineering program accreditation. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1182065/n1182088/46506.html>.

¹⁵ Китайская ассоциация науки и технология открывает 200 библиотек в различных провинциях страны. – Режим доступа: http://window.edu.ru/window/news?p_news_id=21702.

¹⁶ Press Room . – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

розвитку науки в Китаї та за кордоном, надають прогнози щодо подальших перспектив розвитку науки й технологій тощо ¹⁷.

Асоціація інтенсивно налагоджує міжнародне співробітництво. Нею було укладено понад 70 угод про співпрацю з науковими установами та науково-виробничими організаціями з-понад 30 країн. АНТК та її окремі суб'єкти є членами понад 250 міжнародних наукових та науково-виробничих асоціацій, у тому числі – Міжнародної наукової ради та Всесвітньої федерації інжинірингових організацій ¹⁸. Стратегічними партнерами асоціації є наукові установи США, країн Європи, Японії, Південної Кореї та В'єтнаму. Плідно розвивається співпраця з Американською асоціацією сприяння розвитку науки, Корейською асоціацією науки і технологій, Лондонським Королівським товариством і Британською асоціацією сприяння розвитку науки, Національною академією наук США, Науковою радою Японії. Співпраця АНТК із вказаними установами й організаціями передбачає обмін досвідом між провідними науковцями, працівниками науково-виробничого комплексу та представниками органів державної влади; організацію зустрічей, конференцій, симпозіумів, круглих столів і міжнародних нарад; координацію роботи щодо публікації результатів досліджень у науковій періодиці; вироблення стандартів етики науки, опрацювання проблем відповідальності вчених перед суспільством; взаємне запозичення здобутків у сфері підготовки наукових та науково-виробничих кадрів вищої кваліфікації; опрацювання проблем комерціалізації науково-дослідних розробок ¹⁹.

У 2004 р. АНТК отримала статус консультанта в Економічній і соціальній раді ООН (ЕКОСОП)²⁰. Відповідно, вона бере участь в обговоренні ключових міжнародних економічних і соціальних проблем глобального і міжгалузевого характеру, розробленні рекомендацій щодо їх вирішення для країн-членів ООН і для центральних органів самої організації. Діяльність АНТК в системі ЕКОСОП спрямована на формування необхідних умов для економічного розвитку і соціального прогресу, підвищення рівня життя і збільшення зайнятості населення; сприяння міжнародній співпраці в галузі культури, освіти й охорони здоров'я ²¹. Через систему ЕКОСОП АНТК надає консалтингові послуги в рамках програми ООН «Цілі розвитку

¹⁷ About Science & Technology Review. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1182068/n1269585/47444.html>.

¹⁸ International relations. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1182065/47770.html>.

¹⁹ Bilateral cooperation between CAST and its overseas partners. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1182065/n1182090/46507.html>.

²⁰ China Association for Sciences and Technology . – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1257426/47099.html>.

²¹ Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОП). – Режим доступу: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-5696-5/59.pdf>.

тисячоліття». За участі асоціації при ООН було засновано три консультативних органи: комітет інформаційно-комунікаційних технологій; робочу групу з проблем енергетичної безпеки, консультативний комітет наук про життя та здоров'я людини. З-поміж найважливіших заходів, проведених під егідою ООН за активної участі АНТК, варто відзначити Світовий саміт з питань інформаційного суспільства (Туніс, 2005 р.); Конференцію, присвячену боротьбі зі СНІДом (Женева, 2005 р.); 11-ту та 12-ту Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН з питань зміни клімату (відповідно, Канада, 2005 р. і Кенія, 2006 р.); Наряду щодо дотримання Конвенції про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) та токсинної зброї (Пекін, 2006 р.); Підготовчу конференцію до 58-х щорічних зборів ООН (Пекін, 2006 р.), Перший форум з питань керування використання Інтернету (Афіни, 2006 р.); засідання Всесвітньої асамблеї Всесвітньої організації охорони здоров'я (Гавана, 2006 р.); Конференцію з проблем боротьби зі СНІДом країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону (Шрі-Ланка, 2007 р.); Перший форум з питань розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (Бразилія, 2007 р.). Спільно з Академією наук Китаю АНТК надає консалтингові послуги ООН у рамках проекту посилення наукового потенціалу країн Азії і Африки, який затверджений у 2006 р. Академічні установи КНР в цьому проекті зосереджують свої зусилля насамперед на підтримці азіатських країн. Активною є участь АНТК в проектах ООН, присвячених кліматичним змінам у країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону²².

З-поміж найважливіших міжнародних наукових і науково-практичних заходів, організованих під егідою або за активної участі АНТК, варто відзначити: Китайсько-японський симпозіум з проблем хімічного виробництва; Міжнародний симпозіум з питань інноваційного розвитку в медичній галузі; конференцію «Фотонна Азія»; Римську конференцію з проблем керамічного та скляного виробництва; Китайсько-японський симпозіум з питань провідності та фотопровідності в органічних твердих тілах, а також споріднених явищ; Азіатсько-Тихоокеанську конференцію з проблем використання синтетичних апертур у радіолокаційних установках та ін.²³

Підсумовуючи, варто відзначити, що Асоціація науки і технологій Китаю робить значний внесок у справу координації наукових досліджень у КНР, інтеграції науки з виробництвом і підвищення наукомісткості

---

²² Consulting activities in the UN. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn/n1181872/n1182065/n1182091/47312.html>.

²³ Events Calendar. – Mode of access: <http://english.cast.org.cn>.

останнього, забезпечує налагодження зв'язків із закордонними науковими установами, запозичення зарубіжного досвіду розвитку науки і технологій *(Костюк Є., канд. іст. наук, в. о. наукового співробітника відділу історії академічної науки Інституту архівознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського).*